

Slovenski dom

Štev. 1.

V Ljubljani, v petek, 2. januarja 1942-XX

Leto VII.

Izključno pooblaščenec za oglaševanje italijanskega in tujege
tiskarstva: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Nove angleške izgube pri Agedabiji

Izjalovljen napad na Bardio in
Sollum — 48 oklepnih vozil
uničenih

Rim, 2. jan. s. Glavni stan oboroženih sil po-
roča:

Uspeh, ki so ga zadnje dni južno od Agedabije
dosegle italijanske in nemške mehanizirane di-
vizije, je privedel do novega ugodnega razvoja.
Pri nadaljnjih spopadih je bilo uničenih novih 48
oklepnih vozil, zajetih pa večje število oklepnih
avtomobilov.

Po silovitih topniških pripravah je sovražnik
s podporo oklepnih vozil in letalskih oddelkov na-
padel Sollum in Bardio, pa je bil odbit. Boji se
nadaljujejo.

Pri napadu na Bardio sta sodelovali tudi dve
mornariški enoti, ki sta se po morali naglo umak-
niti zaradi natančnega ognja trdnjaviških baterij.
Na enem izmed rušilcev je izbruhnil dobro viden
požar.

Letalski oddelki Os so učinkovito napadali
korakajoče oddelke sovražnika in važna sovražni-
kova središča v zaledju ter pri tem uničili šte-
vilna avtomobilska vozila.

Nadaljevalo se je učinkovito bombardiranje
vojnih naprav na otoku Malti.

Pri angleškem letalskem napadu na Atene in
na druge grške kraje ni bilo nobenih žrtev, ško-
da pa nepomembna.

Rim, 2. jan. s. Nov primer, ki dokazuje
bojnega duha v letalcih, se je zgodil v terek
v Cirenaiki, kjer so bili podani že drugi šte-
vilni dokazi za odločnost in napadalnost na-
šega letalstva. Eno naše ogledniško letalo je
pri svojem poletu priletelo južno od Ageda-
bije, tedaj pa ga je napadlo 11 angleških
Hurricaneov. Hiter umik proti našim črtam bi
omogočil, da bi sovražnikova letala prišla na
tarčo našega protiletalskega topništva, toda
posadka italijanskega letala je takoj sprejela
bitko. Videlo se je kako so trije angleški lovci
v plamenih padli na tla kot žrtev teke zmago-
vitega spopada. Potem je strljanje strojnica
našega letala poenjavalo: neko sovražnikovo
letalo je ubilo našega častnika opazovalca in
specialiste, ki so upravljali strojnico. Iz desne-
ga motorja so bušniki prvi ognjeni zublji. A
navzlic temu sta znala dva pilota s silno pre-
vidnostjo in drznostjo obiniti letalo in se spu-
stiti proti našim postojankam. Toda enega teh
letalcev je zadelo več novih strelov. Ko se je
plamen še naprej širil, je prvi pilot navzlic
težkim poškodbam dvignil svojega ranjenega
tovariša s sedeža in ga porinil iz letala. takoj
nato pa tudi sam za njim skočil ven. Oba sta
potem s padali srečno prispela na tla.

Japonski sunki proti Singapooreju in Manilli

Po japonskih poročilih so japonske čete že tik pred Manillo, filipinsko prestolnico
Singapoore pod stalnimi udarci japonskega letalstva

Tokio, 2. jan. s. Imperialni glavni stan spo-
roča, da se obroč okrog Manille vedno bolj oži.
Na Malajskem polotoku so japonske čete pridobi-
le novo ozemlje, medtem ko so bili na Borneu
uničeni zadnji ostanki sovražnikovih čet.

Bangkok, 2. jan. s. Na Malajskem polotoku je
japonsko letalstvo podpiralo napad japonske vojs-
ke in je napadalo Britance, ki se umikajo proti
Jugu. Razen tega so bombe iz letal uničile veliko
število oklepnih vozil. Britansko letalstvo se je
s tega dela bojišča umaknilo in se pripravila na
obrambo Singapooreja. Japonski bombniki so uni-
čili in razrušili tudi dve najvažnejši železniški
križiščji Kuala Lumpur in Klage.

Tokio, 2. jan. s. Japonski glavni stan je ob-
javil sledeče izgube, ki jih je Japonska povzročila
angleške in ameriški vojni in trgovski mornarici:
7 bojnih ladij potopljenih, 3 poškodovane, 1
lahko poškodovana. Potopljene 2 križarki, poško-
dovani 2, lahko poškodovane 4, 2 rušilca potop-
ljeni, 5 težko poškodovanih, 16 podmornic potop-
ljenih, ostale izgube neznane. 2 torpedovki po-

topljene, 2 poškodovani, 1 zajeta. 6 motornih tor-
pedovk potopljenih, 1 patrolna ladja potopljena,
1 pa poškodovana. Potopljen 1 minolovec. Razen
tega je bila težko poškodovana 1 pomožna ladja.
5 velikih in srednjih trgovskih ladij potopljenih,
13 težje poškodovanih, 39 lahko poškodovanih, za-
jetih pa več kot 50. Manjših trgovskih ladij za-
jetih 507. Uničenih je bilo 149 letal, na tleh pa
uničenih 734, torej v celoti 873. Japonske izgube
znašajo v celoti 1 ladjo križarko, 4 rušilce in 1
podmornico. Dalje je izgubila 5 prevoznih ladij
in 46 letal.

Tokio, 2. jan. s. Mornariški oddelki imperial-
nega poveljstva je sporočil, da je japonska mor-
narica ponovila svoje napade na tihomorska oto-
ka Johnson in Palmyro. Uničeni so bili številni
vojaški oddelki, mnogo letal, popravilnice letal
in radijska postaja. Noč poprej je japonsko letal-
stvo silovito napadlo pristanišče v Singapooreju
in letališče Soleta Cran. Vsa japonska letala so
se vrnila domov.

Sanghaj, 2. jan. s. Po poročilih iz Manille se
japonske čete stalno približujejo filipinski prestol-
nici in so bile na novega leta dan že 10 km od
mesta. Na severnem bojišču se ameriška vojska
pod vodstvom generala Mc Arthurja še naprej
umika. Japonsko letalstvo tesno sodeluje s kop-
skimi silami in uničuje sovražnikove postojanke.

Tokio, 2. jan. s. Imperialni glavni stan javlja,
da japonske sile nadaljujejo s prodiranjem vzdolž
vzhodne obale Malajskega polotoka in da so za-
sedle važno pristanišče Kuandan, ki je izrednega
vojaškega pomena. Obenem sporoča vojni stan, da
je japonsko letalstvo srdito bombardiralo letali-
šča, pristanišča, vojašnice in sedež vojaškega po-
veljstva v Singapooreju. Sovražnikova obramba je
bila srdita, toda Japonci pri tem niso imeli no-
benih izgub.

Tokio, 2. jan. s. Zasedba Kuandana pomeni,
da so Angleži izgubili zadnjo važno strateško po-
stojanko na vzhodnem obrežju Malajskega polo-
toka. Kotahbaru, Kuandan in Merzing so vsi zelo
važni vojaški kraji in postaje na železnici, ki
veže Siam s Singapoorejem. Tame se tudi križajo
ceste, ki peljejo po dolžini in povprek polotoka.

Tokio, 2. jan. s. Japonsko letalstvo je poseb-
no delavno na Malajskem polotoku in na Filipinih.
Ob malajski obali sta bili potopljene dve trgovski
ladji, vsaka po 3000 ton. Strmoglavka letala so
potopila eno izmed dveh sovražnikovih podmor-
nic, ki sta delovali na zahodnem delu Tihega mor-
ja blizu obale Ealoug. Pri Singapooreju so ja-
panska letala ponovno napadala vojaško važne
postojanke in uničila blizu letališča veliko ben-
cinsko skladišče. Posebno oster napad je veljal
utrjenemu otoku pred Manillo, Corregidorju.

Duce imenoval nadzornika PNF

Rim, 2. jan. s. Duce je na predlog tajnika
stranke imenoval za nadzornika PNF fašista
Salvatoreja Gatta, bivšega tajnikovega namest-
nika v stranki.

Duce je na predlog tajnika stranke potrdil
sedanjo sestavo nacionalnega vodstva stranke,
nadzornike PNF in zvezne tajnike.

Duce sprejel generala Pietra Aga

Rim, 2. jan. s. Duce je včeraj v prisotnosti na-
čelnika generalnega štaba sprejel v audienco ar-
madnega generala Pietra Aga, predsednika višjega
tehničnega odbora za orožje in municijo. General
Ago je Duceju poročal o razvoju glavnih tehničnih
problemov, ki jih zdaj proučujejo, in o nekaterih
važnih tehničnih ustvaritvah. Duce se je živo za-
animal za poročila generala Aga in za koristne uspe-
he, ki so bili doseženi.

Proglas novega Tajnika Stranke

Rim, 2. jan. s. Novi Tajnik stranke Aldo Vi-
dussoni je v uradnem listu Fašistične stranke po-
slal ta-le pozdrav:

»Crnim srajcam! Ko prevzemam Tajništvo
stranke, pozdravljam s tovariškim srcem vse črne
srajce. Junaštvo borcev na bojiščih, trdna volja
odpora in žrtve našega naroda zagotavljajo zmago.
Stranka, edina po volji in srcih, pošilja ponosen
pozdrav Duceju. Tajnik stranke Aldo Vidussoni.»

Vesti 2. januarja

Japonski tehniki so zgradili 1400 kilometrov dolgo
telefonsko progno, ki veže Peking s Sanghajem
preko Tientsina.

Silen vihar, ki se je razbesnel v gibraltarski ožini,
je ustavil ves ladijski promet.

Ameriški vojni minister Stimson je dejal, da so
japonske invazijske čete zelo dobro izveščane
in da ni res, da bodo te čete sestavljale iz slabo
izurjenih mladenčev.

Največja francoska potniška ladja »Normandie« (43
tisoč ton) je sedaj pomožna ladja v mornarici
Združenih držav. Tako poročajo iz Ria de Ja-
neira.

Vsi ameriški vojniki, ki so bili v zadnjih bojih na
Pacifiku ranjeni, bodo prepeljani s sanitetnimi
ladjami v Avstralijo, pravi vest iz Stockholma.
Ameriški general Mac Arthur je predlagal vojne-
mu ministru, naj Združene države bombardirajo
japonska mesta, ker Japonci bombardirajo
Manilo. Vojni minister pa je dejal, da je po-
trebno prejšnje obvladati velike razdalje, šele po-
tem se bo mogla izpolniti želja generala Mac
Arthurja.

Danska je izgubila v tej vojni 78 ladij s skupno
tonažo 293.000 ton, kar pomeni skoraj 20 odstot-
kov celokupnega brodogradnje. Pogrešajo pa 575
mornarjev.

Poglavnik in vlada sta odobrila blagajnikov prora-
čun za 10 milijard 891.203.000 kun.

Helsinki, 2. jan. s. Na podlagi soglasnega
sveta finskega parlamenta, je finska vlada dobila
pooblastilo za razpis novega notranjega posojila
v znesku 1 milijarde 760 milij. finskih mark.

konsolidacije, kombinacij in priprav. To se
bo lahko smatralo za končano šele tedaj, ko
bodo uresničeni načrti za zgraditev vojnih la-
dij. Drugo razdobje naj bi bilo razdobje tako
imenovane »osvoboditve«, ki je v tem, da se
spet zavamejo tista ozemlja, ki so bila izgub-
ljena ali ki bi se utegnala biti izgubljena. —
Tretje razdobje pa bi nastopilo tedaj, ko bi se
začel končni napad na sovražnikove sile.

O vseh treh razdobjih — je končal svoj
govor Churchill — pa ni mogel podati točnih
časovnih meja, niti posamičnih, niti celotnih.
Čas in izid posameznih vojnih razdobjev sta
namreč odvisna od zaveznikovih naporov, od
dogodkov in od negotovega poteka vojne.

»Poslednjikrat prelivamo kri za bodočnost Evrope«

Hitlerjevo dnevno povelje nemškim oboroženim silam

Berlin, 2. jan. s. Hitler je naslovil na nem-
ške oborožene sile sledečo poslanico:

»Vojaki! Kakor ob koncu bojev na Poljs-
kem, sem navzlic izkušnjam tudi julija 1940
po slavnem končanih bojih na zapadu ponudil
roko svojim sovražnikom, ki so nam napove-
dali vojno 3. septembra 1939. Moja roka je bila
odbita, mojo ponudbo pa so smatrali za znak
slabosti. Ljudje, ki so že leta 1914 hujskali na
prvo veliko svetovno vojno, so gotovo mislili,
da bodo končnoveljavno zmagali leta 1941 in
porazili nemški narod ter njegove zaveznike z
novimi koalicijskimi. Hoteli so uničiti Nemčijo
in jo zbrisati z zemljepisne karte. Zavaljo tega
mi nismo imeli druge izbire, kakor da smo
znova še močnejše udarili in z vsemi napor
posegli v težki boj. Razlog za takšno odločitev
teh nedavnih vojnih hujskačev, ki niso hoteli
skleniti nobenega mira, pa ne izvira samo iz
njihovih gospodarskih in kapitalističnih kori-
stih, temveč tudi iz dejstva, da bodo končno-
veljavno uničili Nemčijo kajti skrivaj so pri-
pravljali vstop Sovjetske Rusije v vojno, in si-
cer za poletje 1941. To leto 1941. je že poteklo
in je leto težkih odločitev in najbolj krvavih
bojev. To leto vstopa v zgodovino kot prvo leto
največjih zmag vseh časov. Sinovi vseh nem-
ških pokrajin so se s ponosom borili združeni
z vojniki naših zaveznikov na Balkanu in na
Kretu, v Afriki, v Sredozemskem morju in na
Atlantiku.

Vojaki, vi ste podali od 22. junija naprej
na vseh bojnih področjih vzhodnega bojišča,
prav tam od severa pa do Črnega morja, do-
kaze za svoje neverjetne sposobnosti. Vaši
uspehi in vojna dejanja so najslavnejša v vseh
zgodovini. Vojaki, vaša dejanja in vaša borba
za rešitev obstoja našega naroda je bila oven-
čana z zmago. Ki je mnogo večja in obsenejša
kakor pa zmage, ki jih je doslej človeštvo vi-
delo. Vaše sposobnosti, vaš pogum in vaš duh
požrtvovalnosti ni samo rešil nemške domo-
vine, temveč je obenem rešil tudi vso Evropo
in ji prihranil usodo, na katero mi mislimo le
z grozo. Žene, otroci in vsi ljudje, ki delajo
v domovini, ne morejo biti zadosti hvaležni
vojakom vzhodnega bojišča za vsa njihova de-
janja, ki so jih doslej storili. Vi ste od 22. ju-
nija na lastne oči videli tisti raj, ki naj bi
preplaval tudi Nemčijo, namreč plod sodelova-
nja med judovskimi kapitalisti in boljševiški-
mi Jud.

Vojaki! Kot vodja in glasnik milijonov so-
državljanov in kot vrhovni poveljnik oboroženih
sil, se vam z vsem srcem zahvaljujem za vse,
kar ste storili. Zahvaljujem se hrambrim možem
za junaštvo, ki so ga tako sijajno dokazali. Vam
vojakom vojske in SS, ki delujete zlasti na vzhod-

nem bojišču, velja moj pozdrav v sreči in ponosu,
ko sem prevzel neposredno povelje nad orožjem.
Vsa nemška domovina obrača svoj pogled proti
vojaki z brezmejnimi zaupanjem in bi hotela vsa-
kemu izmed vas pomagati do skrajnih možnih
meja. Mi vsi, možje na bojišču, hranimo ganljiv
spomin na vašo zvestobo, spomin na žrtve naših
zaveznikov, ki se bijejo v naših vrstah za svoje
dežele in za vso Evropo.

Vojaki vzhodnega bojišča! V neštetih bitkah
ste spoznali sovražnika. Vi ste ga v letu 1941
pregnali s finskih, nemških, slovaških, madžar-
skih in romunskih meja ter ga potisnili več kot
tisoč kilometrov v notranjost njegove lastne de-
žele. Njegov poskus, preusmeriti usodo v tej zi-
mi, da bi se ponovno vrzel na nas, je obsojen
na neuspeh. Nasprotno, v letu 1942 bomo znova
po močnih pripravah napadli tega sovražnika in
ga totkli, dokler ne bomo pobili njegove volje
do uničenja, volje, ki preveča judovsko-kapita-
listični-boljševiški svet. Nemčija noče, da bi jo
ti isti zločinci vrgli vsakih 25 let v vojno, ki z
železom n ognjem ograja njen obstoj. Evropa
noče in ne more biti plen večnih vprašanj, samo
da bi dovolila peščici anglosaksonskih in judov-
skih zarotnikov, da bi lahko hodili za svojimi
umazanimi posl. Upamo, da bo kri, prelita v tej
vojni, zadnja v Evropi za dolgo vrsto rodov. Naj
nam Bog pomaga v tej nalogi v letu, ki stoji
pred nami.

Churchill je govoril v kanadskem parlamentu

Svaril je pred podcenjevanjem moči sil, ki se bore proti Angliji in Ameriki

Rim, 2. jan. s. Za časa svojega bivanja v
Kanadi Churchill ni zamudil prilike, da ne bi
imel daljšega govora pred člani kanadske po-
slanske zbornice, ki so se sestali na izredno
sejo. Tudi tokrat Churchill ni povedal nič
tehtnega in novega. V njem je angleški mini-
strski predsednik našel mnogo pohvalnih izra-
zov za Kanado. Hvalil je, kar je Kanada že
storila in kar še bo, da vzdrži vojno, v katero
jo je potegnila Anglija. Nekaj besed je spre-
govoril tudi v francosčini, toda tega jezika, ki
ga v Kanadi mnogo govore, se je poslužil le
zato, da bi še enkrat dal duška svoji lažni uža-
ljenosti do Francije, ki naj bi bila izdala An-
glijo po znanem angleškem načinu zvrčanja
odgovornosti na drugega.

Ko je govoril o izbruhu vojne, se je Chur-
chill povzel celo do priznanja, da je Anglija
toliko storila, da bi preprečila vojno, da se je
pustila celo presenetiti. Glede namena vojne je

Helsinki, 2. jan. s. Finsko uradno poročilo
pravi:

V zadnjih 24 urah je bilo delovanje na boji-
ščih precej živo, posebno je bilo živahno topni-
štvo. Opaziti je bilo mogoče tudi znatne premike
sovražnikovih pehote na vseh odsekih finskega
bojišča. V Karelijski ožini je delovalo sovjetsko
topništvo, razen tega pa je sovjetska pehota po-
kušala vdreti na več točkah skozi finske črte,
vendar pa je bila povsod odbita. Na bojišču pri
Sivajerviju je bil močan topniški dvoboj, na sred-
njem odseku pa so bili odbiti vsi sovražnikovi
napadi. Vzhodno od Poveltele in proti jugu je
bil topniški dvoboj ter delovanje patrol. Dva po-
skusa sovjetske pehote, da bi vdrla naprej, je
naše topništvo onemogočilo.

Finska mornarica je ob sodelovanju s topni-
škimi silami zasedla otok Someri v vzhodnem
delu Finskega zaliva. Ta otok so Sovjeti v prejš-
nji vojni rabili kot izhodišče za napade na južno
finsko obalo. Finsko letalstvo pa je učinkovito
bombardiralo murmansko železnico in razrušilo
tiro. V spopadih je bilo nad Karelijsko ožino
eno sovjetsko lovsko letalo zbito.

Churchill dejal, da angleški imperij ne stremi
za tem, da bi si prisvojil nova ozemlja in bo-
gastva kake druge dežele in je s tem zanika-
val tisto, kar je bilo stoletja politika Velike
Britanije, namreč izkoriščanje narodov in njih-
ovih virov bogastva. Navajal je čisto napačne
in netočne podatke o poteku sedanje vojne in
ni podal točne slike o sedanjem položaju. Tega
pa verjetno ni storil zato, da Kanada ne bi ne-
hala podpirati Anglije v sedanji vojni. Stiska
teži tudi nas — je dejal — sovražnikova moč
je neizmerna in bi bilo napačno, če bi jo pod-
cenjevali. Glede Rusije je spregovoril le nekaj
previdnih besed, očitno zato, ker se je za-
vedal, da je bila Kanada vedno huda sovra-
znica boljševizma. Tudi o spopadu na Tihem
morju ni nič govoril in je previdno omenil
bitko, ki je v teku ob severni afriški obali.

Svoj govor je končal z ugotovitvijo nasled-
njih treh vojnih razdobjih. Prvo je »razdobje

Velika dela v 8 mesecih Ljubljanske pokrajine

V prvih osmih mesecih življenja Ljubljanske pokrajine je Vis. Komisar Ekse, Emilio Grazioli odredil, da se v novi pokrajini izvedejo velika javna dela. Z delom so tudi že začeli in bodo v ta namen dane na razpolago ogromne velike vsote denarja. O tem smo že svojčas večkrat obširno poročali in poudarili velik pomen takšnih del, ki bodo vse gospodarsko življenje v Ljubljanski pokrajini brez dvoma prej poživila.

Predvsem pa je treba znova poudariti ogromno važnosti izsuševalnih del, ki so v načrtu, gradnjo poslopij ter obnovitev in zboljšanje sedanega cestnega omrežja. V zvezi s tem je treba naglasiti znova veliko civilizatorično delo Italije, ki kljub temu, da je danes v vojni pod Ducejevim vodstvom, še vedno prednjači glede na gradbena dela in na

veliko socialno pomoč, ki jo daje širokim ljudskim slojem, zlasti tistim, ki so zaradi izrednega stanja te podpore najbolj potrebni.

Soproga Visokega Komisarja v vojaški bolnišnici

Ljubljana, 2. januarja.

Soproga Vis. Komisarja je v spremstvu zaposnice ženskega fašija obiskala na Silvestrovo vojaško bolnišnico v Ljubljani, kjer se zdravi okrog 200 vojakov. Oglasila se je v tej bolnišnici z namenom, da izreče ranjenim in bolnim vojakom novoletna voščila ter jih obenem razveseli za Novo leto z lepimi darili.

Začeli smo novo leto

Ljubljana, 2. jan.

Stopili smo v novo leto Gospodovo 1942. Kako težko so ljudje na Silvestrovo čakali polnoči, ko bo življenje prestopilo prag v novo leto! Veliko jih je bilo zamišljenih, kajti staro leto jim je prineslo marsikatero razočaranje. Življenje se spreminja po svojih točno označenih poteh. Kdo bi se jim mogel upirati?

Na letošnje Silvestrovo je bilo po javnih lokalih kaj malo ljudi. Po večini so bili zbrani doma v družinskem krogu. Skrbni očka je prinesel domov eno ali dve steklenici dobrega vina, gospodinja je tudi pripravila družinici kaj dobrega za pod zob, tako da bodo vedeli vsi v družini, da je Silvestrovo zadnji dan v letu in da bo čez nekaj ur novo, mlado leto 1942. Ljudje so čuli še mnogo čez polnoč, zabavali so se pač doma. K

družinam so prihajali povabljeni prijatelji in pa znanci in so ga kar v domačem krogu malo »pokronali«. Večina ljudi je na Silvestrovo pozabila na težave, ki tarejo svet, pozabili so tudi na svoje domače reve. Hoteli so biti veseli in brezskrbni vsaj na prehodu starega v novo leto. Da so bili ljudje na zadnji dan starega leta dolgo pokoncu, je bilo videti tudi na novega leta dopoldne, ko je bilo na cestah izredno malo ljudi. Tudi promenada je bila pusta. Šele proti poldnevu so zaspenci vstali, popoldne pa so šli »krotit svojega mačka« v okoliško gostilno. Tudi letos je bilo na Silvestrovo veselo, pa kdo bi ljudem zameril, če so na prvi dan v letu veselili!

Maročajte Slovenski dom!

Ogenj na novega leta dan

Ljubljana, 2. januarja.

Že na prvi dan novega leta so imeli naši vrli gasilci opravka z ognjem, ki je izbruhnil v Blasnikovi tiskarni, ki je na Bregu št. 12. Gasilce je o ognju obvestila policijska stražnica št. 6 na Bregu. Požar je izbruhnil ob tri četrti na 6 zjutraj.

Gasilci so takoj pohiteli z velikim avtomobilom na kraj požara in ugotovili naslednje: Zaradi neznanega vzroka se je v litografskih prostorih vnelo precej papirja. Precej od njega je bilo že natiskanega. Ogenj je zajel tudi vrata, ki so zgorela. Gasilci so takoj začeli z gašenjem. Svoje delo so opravili do 6.41, ko so se mogli vrniti v Mestni dom. En gasilec pa je še ostal v tiskarni, da bi preprečil morebitni izbruh ognja, kajti v veliki količini papirja bi utegnili še kje tleti. Gasilce je vodil poveljnik g. Rozman. Ogenj je povzročil za nekaj tisočakov škode.

Sv. Gregor

Dne 1. januarja je umrla sestra g. župnika in svetnika Rozalija Krumpester. Pogreb blagopokojne bo v soboto, 3. januarja ob 9. Naj v miru počiva!

Kravo s tretjim teličkom prodam. Novak Jože, Ponova vas pri Grosupljem.

Novice z jugovzhoda

Spekulantom se ne godi dobro v Belgradu. Dosedaj so presedeli že nič manj kakor skupno okoli 7000 dni in plačali globe že nad tri in pol milijona dinarjev.

Redek športni rezultat je zadnjič dosegla enajstletnica znanega BSK-a v igri za zimski pokal s klubom Palilulac. Rezultat je bil samo 24:0 (16:0). To se pravi, skoraj vsako tretjo minuto je padel gol.

Belgrajska dama batinana. Pa ne v Belgradu, ampak v Uziški Požegi. To je bila Desanka Korač, soproga Petra Korača, šefa oddelka ministristva za socialno politiko. Desanka, navdušena komunistka, je pred časom prišla v Požego, seboj prinesla dva radioaparata in z njima delala med seljaki navdušeno propagando. Poleg radia je tudi sama imela navdušene govore. To dično damo so oni dan na sredi Požege batinali.

S. Hrvaškega

Zbiranje tople obleke za vojsko in ustaše. Z odlokom generalnega komisarja za šport, morajo vse hrvaške športne organizacije v prvih desetih dneh meseca januarja posvetiti zbiranju obleke in volnenih izdelkov za vojsko in ustaše.

Nov zakonski odlok, ki je bil te dni izdan na Hrvaškem, določa, da s 1. januarjem prenehajo delovati generalni ravateljstvi za gospodarsko obnovo in oskrbo ter da bodo posli teh dveh

Kanonik Ivan Sušnik umri

Danes zjutraj je umrl splošno znan in priljubljeni ljubljanski kanonik Ivan Sušnik v častitljivi starosti 87 let.

Pokojsnik je bil rojen dne 21. decembra 1854 v ugledni meščanski družini v Škofji Loki. Po gimnazijskih in bogoslovskih študijah je bil leta 1877 posvečen v mašnika. Kot duhovnik je bil pokojsnik vedno ljudstvu za vzgled. Zlasti velik vpliv si je pridobil v javnosti kot izredno izobražen duhovnik. Pokojnik se je odlikoval tudi po svojem velikem znanju iz naravoslovja in matematike. Ljudi je učil, kako izrabljati vodne sile, delal načrte za turbine pri mlinih in žagah in delal osnutke za smotno urejenost kmečke hiše. V Selški dolini, kjer je bil dolgo časa dušni pastir, kakor tudi v okolici Škofje Loke, je veliko vodnih naprav, ki so bile izvršene po njegovem nasvetu.

Veliki sociolog Ivan Ev. Krek je imel v pokojnem Ivanu Sušniku svetel vzgled, kako se lahko ljudstvu pomaga.

Leta 1891 je bil pokojni Sušnik imenovan za kanonika stolnega kapitlja. Pa ne samo kot duhovnik, ampak tudi kot odbornik pri raznih društvi

generalnih ravateljstev odslej spadali v pristojnost ministrstva za trgovino in industrijo.

115 milijonov kun prihrankov iz Nemčije na Hrvaško. V Nemčiji je zdaj zaposlenih 70.000 hrvaških delavcev. Ti so od avgusta do novembra preteklega leta, torej v štirih mesecih, poslali domov za 115 milijonov kun prihrankov. Hrvaški tisk navaja to vsoto z živim zadovoljstvom in poudarja, da je to dokaz, kako Nemčija socialno skrbi za hrvaškega delavca.

Poglavnik je obdaroval za božič revno karloško mladino. Za darila so dobili nove čevlje. Otroci so bili obutve zelo veseli.

V hrvaški državi so začasno prekinjena vsa izdajanja obrtnih dovoljenj in tudi s trgovino ni mogoče začeti. Odredba je izšla v Službenem listu in je že v veljavi.

Na Hrvaškem so povišali vse cene tiskovnin, ki jih ljudje uporabljajo pri Poštni hranilnici.

Tudi v Zagrebu je nastopil precejšen mraz. Živo srebro je zdrknilo kar na 12 stop. pod ničlo. Na Slemenu pri Zagrebu je tri četrti metra snega in smučarji pridejo na svoj račun.

Zagrebski avtotaksiji so bili pri mestnem županu in mu položili svoje težko stanje. Obenem so ga prosili, naj jim dovoli vsaj še 120 voz, ki naj bi se jih zagrebčani posluževali. Do sedaj je namreč v prometu 221 voz, nova uredba, ki bo kmalu izdana, pa predvideva, da bo smel Zagreb imeti le 70 taksijev.

Znatno bodo na Hrvaškem poboljšane pravice, ki so jih imeli do sedaj hrvaški delavci, zavarovanci pri centralnem uradu za zavarovanje delavcev.

Po posebni ministrovski odredbi je na Hrvaškem prepovedano vsako prodajanje tekstilnega blaga, tako svojega kakor tudi blaga, ki je last drugih. Vse zaloge morajo takoj javiti pristojnemu uradu, ki bo razpolagal s tem blagom. Danes poteka zadnji dan za te prijave.

je bil pokojni kanonik prvosod visoko čislán. Z veliko vneto je ob znanem ljubljanskem potresu leta 1895 deloval v odboru za obnovitev mesta. Sodeloval je v dr. Krekovem delavskem stavbinskem društvu, v Vincencijevi in Elizabetni družbi, oskrbitev za ubožce v mestu, v Podpornem društvu za duhovnike ljubljanske škofije, v vzgdnem zavodu Marijanišče. Zelo uspešno pa je bilo njegovo delovanje tudi za napredek dobrega tiska, kot dolgoletni podpredsednik KTD je sodeloval pri velikih podjetjih Ljudske tiskarne in knjigarne.

Pa tudi pri prvi slovenski Vzajemni zavarovalnici je imel vodilno vlogo. Bil je član pripravljalnega odbora za to zavarovalnico, pozneje član ravateljstva, zdaj pa do smrti njen predsednik. V nemajhnih meri je vprav njegova zasluga, da je to slovensko podjetje tako kpo uspevalo.

Pokojsni Sušnik je kaj rad postregel našim izobraževalnim, strokovnim in karitativnim društvom z raznovrstnimi predavanji. Znana so zlasti njegova predavanja o zvezdoznanstvu, ki so imela vedno veliko poslušalcev. Tudi v Domu in Svetu, v Slovenscu in Domoljubu so bili objavljeni številni prispevki.

Zasluznemu pokojniku bomo ohranili trajen spomin, saj je vsem velilo dobrega četila.

Novice iz Države

Velik sprejem pri papežu. Na zadnji dan preteklega leta je sv. oče sprejel nad tri tisoč oseb, med katerimi je bilo nad tisoč novoporočencev, ki so postopoma prihajali v veliko sprejemno dvorano, kajti bilo jih je toliko, da vsi naenkrat niso mogli vanjo. Sprejem se je začel od devetih dopoldne in je trajal vse do dveh popoldne, torej čeh pet ur. Papež je na navzočne imel tudi gbbok govor ter je na koncu vsem podelil apostolski blagoslov.

Prepoved prodajanja gramofonskih plošč. Z odlokom ministra za narodno kulturo je prepovedano prodajanje gramofonskih plošč, ki podajajo pesmi in pesno glasbo ameriških eklatateljev.

Nova cesta ob Kvarneru. V navzočnosti visokih osebnosti iz Kvarnerske pokrajine so preteklo nedeljo popoldne odprli novo cesto, ki drži s Sušaka v Kraljevico. Pri svečanosti, ki je bila zelo slovesna, je poveljnika II. armade, generala Ambrosia, zastopal general Balocco, ki je v njegovem imenu novo cesto tudi odprl. V Kraljevici so prišli pozdravit italijanske odličnike tudi številni zastopniki hrvaških oblasti, ki so izrazili svojo globoko hvaležnost Italijanom, da so zgradili to važno prometno žilo, ki veže Italijo in Hrvaško.

Sneg v rimski okolici in na Vezuvu. Na hribu Rocca di Papa, ki se dviga onstran Albanškega jezera nasproti papeževi poletni rezidenca Castel Gandolfo, je te dni zapadel sneg. V pokrajini okrog tega hriba je temperatura padla zelo nizko in je toploter kazal 7.7 stop. pod ničlo. Iz Napolija poročajo, da je v ponedeljek v jutranjih urah možno snežilo tudi na Vezuvu. Tako je še v Napoliju, ki leži tako daleč na jugu, zavladal zadnje dni nenavadno hud mraz. Po zadnjih poročilih je na Silvestrovo tukaj v Rimu zamem zapadlo precej snega.

Soustanovitelj in dolgoletni predsednik prve slovenske zavarovalnice mil. gospod

IVAN SUŠNIK

apostolski protonotar, kanonik ljubljanskega kapitlja itd.

je sredi dela za dobrobit našega naroda umrl

Njegove zasluge je ponovno priznala država z visokimi odlikovanji, naš narod pa bo pokojnika ohranil v spominu med najnesebičnejšimi gospodarskimi tvorci.

Klanjamo se spominu prezaslužnega moža in prosimo Vsemogočnega, naj mu bo dobroten plačnik.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1942.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Ribnica in njena okolica v luči statistike

Ribnica, 31. decembra.

Letna zaključna statistika je v mnogih primerih značilna in daje tudi nekakšno sliko življenja dotičnega kraja.

Župnija Sv. Stefana v Ribnici spada med večje župnije v ljubljanski škofiji. Če primerjamo letne statistike rojstev v te župniji z letno statistiko umrljivosti, lahko ugotovimo, da se rodi v njej v sorazmerju z visokim številom župljanov majhno število otrok. Letos se je rodilo v naši župniji 113 otrok, od teh 102 doma, 11 v ljubljanski bolnišnici, dočim se je rodilo preteklo leto 124 otrok. Nezakonskih otrok domačinov ni bilo. Rodila sta se le dva nezakonska cigančka. V preteklem letu je umrlo v Ribnici 57 ljudi.

Posebno navdušeni so pa bili letos Ribničani za poroke, saj je bilo 80 porok, dočim lani le 14.

Sodna statistika

Okrajno sodišče v Ribnici je obravnavalo letos 137 civilnih tožb. Civilnih razprav je bilo 54, od teh 22 kontradiktornih. Kazenski oddelek je prejel 177 kazenskih ovadb, razprav pa je bilo 97. Na teh je sodišče izreklo 76 obsodb. Oprostilnih sodb je bilo 14, sedem obtožb pa je bilo zavrnjenih pa \$ 26. Zanimivo je, da je tukajšnje okr. sodišče obravnavalo le šest prestopkov po uredbi o pobijanju draginje in o kontroli cen, in še od teh izreklo pet oprostilnih sodb, eno ovadbo pa ustavilo.

Manj kupnih pogodb

Zemljiška knjiga okr. sodišča v Ribnici zaznamuje letos le 714 zemljiških sprememb, dočim jih je bilo lani 971. Sploh je bilo letos sklenjenih mnogo manj kupnih in izročilnih ter celo zapuščinskih in ženitovanskih pogodb. To smo ugotovili tudi iz knjig davčne uprave v Ribnici, h kateri spadata sodišči v Ribnici in v Vel. Laščah.

skoraj 2 milijona lir v zrak

Zanimiva je tudi statistika o potrošnji cigaret in tobaka v Ribniški dolini, ki nam jo je dala na razpolago glavna zaloga Jože Klun v Ribnici. Ta zaloga oskrbuje s tobakom in cigaretami 60 trafikantov v Ribniški dolini. Letos so pokadili v Ribniški dolini skoraj za 2 milij. lir tobaka in cigaret, dočim v preteklem letu za 3 in pol milijona dinarjev. Primerjava potrošnje tobaka in cigaret v lanskem aprilu in v letošnjem kaže, da so lani porabili v Rib. dol. tobaka le za 270.353 din. dočim aprila letos za 600.154 din. Tako vidimo, da so razmere tudi vplivale na kadilce, da so prišli še pridneje kaditi. V preteklem letu so pokadili v Ribniški dolini 945 kg samskega tobaka in 1435 kg dunavskega. Zelo se je dvignila potrošnja boljših cigaret, saj so se mnogi založili za več mesecev, najbolj pridni nakupovalci boljših cigaret pa so bili vojaki. Zaloga je prodala 191.000 ne-

retva, 1.222.000 morava, 2.772.000 zeta, 2.222.000 ibar in 6.057.600 drava. Portorik je prodala 18 ti-
soč 900 kosov, kratkih cigar 63.300, nosiljaca 32 kg, klobasic pa 46 kg.

K tej statistiki bi morali dodati še prav zanimive številke o potrošnji alkoholnih pijač v Ribniški dolini. Ta pa je tako obširna, da je še ne moremo objaviti, takoj pa lahko približamo, da se Ribniška dolina tudi v tem odlikuje. Zato ni čudno, da so posamezne občine dvignile trošarino na pijače, saj so si s tem zasigurala prav lepe dohodke.

K statistiki dodajmo še sliko o poklicih v Ribniški dolini. Po statistiki Mirana Vardjana po zadnjem ljudskem štetju pripada 70% Ribničanov poljedelskemu in živinorejskemu poklicu, 17,7% obrti, industriji, trgov. 2,7%, prometu 1,7%, javni službi 2,5%, ostalim poklicem 5,4%. Kakor vidimo, se skoraj tri četrtine Ribničanov bavi s kmetijstvom, oziroma živinorejo.

Dogoni klavne živine

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu tele dogone za klavno živino:

V ponedeljek, 5. januarja 1942, v Stični za govedo in svinje;
v ponedeljek, 5. januarja, v St. Jerneju za govedo in svinje;
v sredo, 7. januarja, v Mokronogu za govedo in svinje;
v sredo, 7. januarja, v Ljubljani za govedo in svinje;
v sredo, 7. januarja, v Kočevju za svinje.

Popis prebivalstva zaradi preskrbe z mlekom

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino objavlja:

Da bi se zagotovila smotrna razdelitev mleka, se bo izvršil popis vsega prebivalstva v Ljubljani. Zato bodo organi Mestnega prehranjevalnega urada te dni dostavili hišnim gospodarjem (upraviteljem) posebne obrazce »Prijava za dodelitev mleka«; hišni gospodarji naj te obrazce takoj razdele vsem v njihovih hišah bivačim družinskim poglavarjem in samskim osebam z lastnim gospodinjstvom.

Vsi družinski poglavarji in samske osebe z lastnim gospodinjstvom morajo te prijave točno izpolniti. Vpisati je vse družinske člane, posle in druge osebe, ki dobivajo hrano (zajtrk).

Podnajemnike je vpisati le tedaj, ako dobivajo tudi zajtrk. Sicer se pa osebe brez lastnega gospodinjstva vpišejo tam, kjer dobivajo zajtrk. (V mle-karnah, kavarnah, gostilnah, menzah.)

Izrecno opozarjamo, da morajo izpolniti prijave vsi družinski poglavarji, ne oziiraje se, odkod in koliko mleka dobivajo tudi mlečni producenti. Analogno družinskim poglavarjem izpolnijo prijave tudi predstojniki civilnih zavodskih družin.

Izpolnjene prijave sprejemajo: Urad za razdeljevanje mleka v Maistrovi ul. 10, vse prodajalne mleka v mestu, na periferiji pa tudi vse trošarin-ske postaje (mitnice). Tam lahko dobe tiškovine za prijave oni, ki jih morda slučajno ne bi prejeli od

Mestnega prehranjevalnega urada. Družinski poglavarji morajo oddati izpolnjene prijave najkas-neje do 15. januarja 1942; prijave, vložene po tem roku se ne bodo upoštevale.

Do nadaljnjih odredb Prehranjevalnega zavoda ostane način preskrbe z mlekom nespremenjen.

Mraz je malo popustil

Ljubljana, 2. januarja.

Mraz, ki je bil zadnje dni kar občuten, je danes ponoči znatno popustil. Živo srebro se je dvignilo in se je danes zjutraj vrtlo okrog -7 stopinj, kar v primeri z mrazom pred nekaj dnevi ni veliko in ljudje pravijo, da so s takim mrazom kar zadovoljni in da je še celo prav prijeten tak suh mraz. Pa imajo tudi prav. Le škoda, da je po cestah toliko prahu. Se sreča pri tem pa je, da ni avtomobilov na cestah toliko kot prejšnje dni. Če pa pripelje po cesti avto, potem bi bilo še najboljše za pešce, da si za kakšnih 10 minut zamaše usta in nos, kajti prah je neznosen in za zdravje tudi seveda nevaren.

Kakor kaže, pa sedanji mraz le ne bo popustil in da se bo treba nanj še navaditi vsaj za nekaj tednov še, potem pa bodo itak kmalu prišli toplejši dnevi. Za tiste, ki imajo v drvarnici dovolj drv, je prav vseeno ali je zunaj mraz ali ne, dočim reveži takoj občutijo vsak padec toplote, ko polena v drvarnici lahko kar na prste sešteejo, pa tudi v posodi je kaj malo premoga. Tako tudi hladno vreme prinaša enim veselje, še večim pa veliko brigo in skrb.

Iz Gerknice poročajo...

Poziv obdelovalcem žitnih polj. Vlada je razpisala nagrade vsem onim obdelovalcem žitnih polj, ki bodo posejali čim več zemlje. Za vsak ha posejane zemlje bilo s pšenico, ječmenom, ržjo ali sorščico, bo lastnik prejel 200 lir nagrade. Kdor torej računa na nagrado, naj se takoj javi v občini, kjer bo izpolnil posebno prijavo.

III. propagandni pokalni turnir v namiznem tenisu

bo od 3. do 4. januarja 1942 v prostorih »Korotam« na Rakovniku. Igrali bodo naslednji: 1. Moštvo 10 L. 2. Single seniorji 5 L. 3. Single juniorji 3 L. (rojeni 1926 in mlajši). 4. Double 6 L. Dne 3. L. do 14. naprej nastopajo moštva in juniorji. Za moštva nastopijo trije igralci, ki so lahko postavljeni od petih prijavljenih. Vsak klub lahko prijavi več moštev.

Vse ostale discipline in tudi kar bi morebiti ostalo še nekončano od sobote, bodo igrane v nedeljo 4. I. od 9-12 in od 14 do konca. Vse discipline bodo igrane na dva dobljena seta na izpadanje do konca. Prvak v moštvih dobi pokal, ki pride po dvakratni nepretrgani osvojitvi ali pa po trikratni v presledkih v trajno posest. Vsi drugi prvaki dobijo praktična darila. Štirje finalisti v vsaki disciplini dobijo diplomu.

Vsa druga določila veljajo kot so v navadi na podobnih turnirjih.

Vodstvo turnirja: predsednik Grm Ivo, predsednik Korotana, vodja turnirja: Lackner Alfred, namestnik Strojnik Aleš, blagajnik Lilič Melhior, zastopnik STZ.

Ljubljana

Koledar

Danes, petek, 2. januarja: Makarij, o. Sobota, 3. januarja: Genovefa, d.

Ohvestila

Davčna uprava za mesto v Ljubljani raz-glaša, da je v roku od 2. do 31. januarja 1942-XX vložiti: a) prijave za odmero dohodnine, posebnega davčnega dodatka po čl. 59-II in davka na samce; b) splošnega in skupnega davka na poslovni promet, luksuznega davka in doklade za Narodni sanitetni fond za davčno leto 1942-XX; c) prijave za odmero rentnine za davčno leto 1942-XX. — Podrobnejša navodila so razvidna na uradni deski davčne uprave za mesto in mestnega načelstva v Ljubljani.

Poslodajalcem, ki zaposlujejo hišno slu-zabništvo. V smislu čl. 95. zakona o neposred-nih davkih ter dodatnih izpremembah si mo-rajo vsi poslodajalci, ki zaposlujejo hišno slu-zabništvo, nabaviti davčne karte za leto 1942-XX. Davčne karte je nabaviti v roku od 2. do 31. januarja 1942-XX. Poslodavec, ki davčne karte volče ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača kot kazen petkratno vrednost davčne karte. V izogib kazenskim posledicam se vabijo vsi poslodajalci, da davčne karte pravočasno nabavijo pri davčni upravi za me-sto v Ljubljani, Vodnikov trg 5-II, soba 14. — Karte z vsemi sporednimi davščinami stane 30.50 lir.

Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah, morajo tekom ja-nuarja 1942-XX pristojni davčni upravi pred-ložiti v pregled knjižice uslužbenskega davka za leto 1941. Če ne predložijo knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139. odn. v pri-meru utajbe po čl. 142. zakona o neposrednih davkih.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Petek, 2. januarja, ob 15: Bog z vami, mlada leta! Dijaška predstava. Zelo znižane cene. Sobota, 3. januarja ob 17.30: »O, ta mladina!« Izven. Znižane cene.

Nedelja, 4. januarja ob 14: »Snežuljičica«. Iz-ven. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Ob 17.30 »Boter Andraž«. Izven. Znižane cene.

OPERA:

Petek, 2. januarja: zaprto. (Generalka.) Sobota, 3. januarja ob 17 »Seviljski brivci«. Izven. Znižane cene. Nedelja, 4. januarja ob 16: »Madame Butter-fly«. Izven.

Dijaštvu opozarjamo na današnje predstavo, ki bo ob 15. Uprizorili bodo pristočno in humorno zgodbo Camasia in Oxilia »Bog z vami, mlada leta!« V njej sta orisala dramatika spretno opa-zovano skupino mladih študentov in njihovih de-klet ter izrez iz njihovega življenja, v katerem se menjavajo resni prizori z veselimi in gledalce prav dobro zabavajo. Igrali bodo: Levarjeva, Da-nilova, Kralj, Raztresen, Drenovec, Tiran, Gale, Gregorin, Rakarjeva, Gabrijeličeva, Slavčeva in P. Juvanova. Režiser prof. Šest.

Nedelja v Drami. Za mladino bodo ponovili ob 14 ljubko pravljico »Snežuljičica«, po zelo znižanih cenah. Ta, mladini najbolj znana in najbolj priljubljena igra, vsebuje dragocene vzgojne pri-ne in zabava obenem otroke z nastopi sedmih palčkov in tolovajev Fričeta in Fraeta. Zvečer bodo ponovili Držičovo komedijo »Boter Andraž« v predelavi in prevodu Rupla. Pisana je v baročni slovenščini, ki jo je uporabljal Janez Svetokriški. Ljubezni humor in zabavne situacije, ki jih vse-buje delo, ustvarjajo duhovito in nadse zabavno igro.

Z Gorenjskega

Na Jesenicah je umrla na sv. večer znana in pri vseh priljubljena ga. Marija Čelesnik roj. Pozenel. Blago pokojnico so pokopali na sv. Štefana dan na domačem pokopališču. Pogreb je bil zares velik in lep. Kako je bila pokojna ga. Čelesnikova priljubljena in s kakšno hva-ležnostjo so se je na njeni zadnji poti spom-nili vsi, ki so poznali in čutili njeno dobro srce ter njeno vneto sodelovanje pri dobrotel-nih ustanovah, so pričali pri pogrebu tudi šte-vilni venci, kar šestnajst. Pokojnica je z vsem srcem delala pri domačem karitativnem društvu ter bila zlasti velika dobrotnica revežev, za katere je s posebnim veseljem in čutečim srcem pobirala prostovoljne prispevke. Pogreb-ne molitve je opravil znani župnik in cerkveni pisatelj g. Seigerschmidt iz Dobrave. Pokoj-nica je zapustila globoko užaloščenega moža in dva mala otroka. Hudo prizadetim svojcem iz-rekamo globoko sožalje, blaga pokojnica pa naj za svoja številna dobra dela prejme bo-gato plačilo v večnosti!

LA PACE.

S. A. ASSICURAZIONI E RIASSICURAZIONI

CAPITALE INTERAMENTE VERSATO LIRE 10.000.000

SEDE SOCIALE E DIREZIONE, MILANO - PIAZZA CAVOUR N. 5

porge i migliori auguri

želi srečno novo leto

Il campionario Vzorci di biancheria maschile moškega perila

ATILA 1942

verrà presentato coll'inizio del nuovo anno. Rappresentante: bodo na vpogled v začetku novega leta. Zastopnik:

Sig. Norbert Pečak, Lubiana, Kneza Kodlja 3

Una macchina per scrivere portatile che, oltre le proprie caratteristiche di trasportabilità, offra tutti i vantaggi di una macchina per ufficio è la:

Pisalni stroj v kovčegu, sodobne elegantne linije, praktičen radi prenosljivosti ter svoje izvrstne trpežne konstrukcije uporaben tudi za pisarno:

Everett MOD. 90

Rappresentante esclusivo per la Provincia di Lubiana:

A. KOVAČIČ

Prešernova ul. 44 Tel: 26-36 prej Ivan Legat

Igor Zagorenjani

Zavetje v pečevju

Nič zato, vsaka zmaga je kupljena s krvjo! To se ve samo po sebi! Sonce sije na ljudi, ki se bijejo, zdaj se niža in spuša na večerno plat.

Ob zatonu so Tonetovi in Škerjančevi ljudje, pa tisti možje, ki jih je bil iz Brne pripeljal pomagat Zagareški Martin že skoraj na koncu trga.

Kaj pa je to, kaj ta vrišč, ki so ga kar zares nenadejano zagurali Francozi?

Kar kmalu se vidi. Lukčevi možje so jim planili v hrbet. Zdaj gre pa zares, zdaj se pa tepo čisto od blizu.

Mož se meri z možem, nož z nožem. Tone si prti gaz.

Takega možaka je človek v boju vesel! Če greš za njim, se ti zdi, da si skrit za varnim zidom!

Težko da bi kdaj moral mahnuti dva-krat.

Na oni plati pa vidiš Lukca, zdaj se že razločijo oboji ekoraj po obrazih, tako blizu so si.

Med njimi pa so stisnjeni Francozi. Lukec, Lukec!

Kako ti ta ne vihra s svojim črnim plaščem! Sama smrt se poganja z njim vstric. Pod njeno koso padajo možje kakor pod kmetovo junjiska trava.

Lukec, Lukec! Da si le prišel! Da si le prišel še ti, zdaj nam ne bodo več ušli! Za zmerom bomo poslej pred njimi

imeli mir! Nič več nas ne bodo nadlego-vali!

»Lukec!« zavpije Tone na ves glas. Takrat pa ga nekaj zbode v stran, za-boli ga, da mu vzame sapo.

Črna megla se v hipu spusti nanj z neba, omahne, zmanjka ga.

Z obupno togoto se branijo zadnji Francozi.

Pomaga pa to prav nič ne. Res da podro še tega in onega od tistih, ki se poganjajo vanje, toda truma se krči. Zmerom manj jih je. Ker se ne marajo po-dati, jih oni pobijejo do zadnjega.

Lukec ukaže pobirati ranjenega.

Na istem vozu, v dolgi vrsti, ki se pomika nazaj proti Starem lazju, ležita Vodnik in Tone, le da je Vodnik pri sebi, Tone pa prav nič ne ve zase.

Ko proti jutru dospo v Stari laz, na-roči Vodnik, naj Tonea preneso žnjim vred k njemu na izbo.

Lukec pa je bil tačas zbral može in ukazal:

»Ker smo s temi opravili, bi ga po-lomili, če ne bi do kraja izkoristili zma-gel! Zdaj pojdite spat, ob zarji pa naprej, v Globljano! Napoleon nima več toliko mož, da bi nas še naprej utegnili stra-hovati! Iz vseh krajev sem dobil take pošte. Čas je, da se dežela spet osvobodí!«

Mir objame Glavnik.

Po tolikšnem hrušču vendar spet tiha

Zvezde romajo po nebu, dremotne mi-ali ugašajo v spanje. Za jutri se je treba dobro spočiti.

Komaj zacvete v rožnatem soju mla-do jutranje nebo, so že na nogah. Opokdne je črna truma v Globljani. Skoraj brez boja vzamejo mesto. Noro veselje prevzame ljudi. Iz vseh gošč se začno vračati begunci.

V gostilni pri »Zelezniku« je dva dni poprej sedel v zadnji izbi, samo iz kuhinje se je lahko prišlo vanjo, star, betežen možak z dolgo sivo brado. Na rokah pa je imel snežnebele rokavice. Pil je oseminko žganja in se pogovarjal z gostilničarjem. Kdaj pa kdaj je iz kuhinje prišla k njima na kratek pomenek tudi gostilničarka.

To je bilo v Bičju.

Se ura ni minila, ko je bil ta betežni starček čisto drugačen, visoko vzravan, gladko obrnit, lica pa so mu ob ušesih krasili imenitni cesarski zalizci. Na črni suknji so se čez vsa prsa svetile cesarske kolajne in odličja.

Prišel je v golosko ječo, pokazal listino, ki je nosila podpis samega Garmona in izpustil vseh dvanajst jetnikov.

To je bil ta dan njegov drugi op-ravek, zakaj opokdne je bil ukrenil nekaj še bolj drznega.

Tokrat ni bil cesarski svetnik, ampak francoski major. V globljanski jetnišnici ga je pri vходу pozdravila straža. S se-boj je peljal hudo uklenjenega, kosmatega moža. Ječar mu je dal ključce, da ga je gnal v celico, kamor naj bi ga šel za-sliševati. Govoril je tako dobro francoski,

da si je ječar sam mislil: »Gospod je prav gotovo iz Garonne!« Čeprav seveda takemu odličniku tega na glas ni upal pripomniti.

Proti večeru pa se je po mestu kakor blesk raznesla vest, da je »major« odpeljal v svobodo vseh dvanajdeset jetnikov. »Majorja« pa ni bilo seveda več najti.

Major in cesarski svetnik — to ti je bil zdaj ta čas častitljiv starček z belimi lasmi in prelepo belo brado.

Kako mirno je pil svoje žganje, kako ljubezno je poslušal onadva!

To je bil Poštar, ki ga je bil Lukec poslal k zaupnim možem s posebnimi poizvedovanji, mimogrede pa je moral opraviti še tisti dve kočljivi nalogi.

»Kako kaj živite?« je vprašal Poštar gostilničarja.

»Tako, saj si lahko mislite!« mu je ta odvrnil. »Ničkoliko naših je zdaj v grmih! Sprva, ko smo mislili, da bodo tudi nas selili, po pravici povedano, tudi jaz nisem ves mesec ene noči prespal doma. Kakor hitro se je zmrčilo, smo pobrali odeje in šli v grmovje do jutra.

Kaj je bilo teli ležiš in kako dobro smo si jih že znali pripraviti proti zadnjemu! No, pozneje, ko smo videli, da nas bodo po vsem videzu pustili pri miru, smo ne-hali z nočjo hoditi od doma. Tisti naši, za katere se je vedelo, da so Francozom trn v peti, pa so vse čas zunaj, vso zimo in pomlad, od prejšnjega poletja žel Kolikokrat je pozimi sredi kakšne posebno mrzle noči potrkalo v kamri na okno! Ko sem odprl, je zunaj stal neznan mo-ški, včasih tudi dva ali trije, in me vprašal: »Ali me pustite malo noter, tako sem premražen! Saj ne za delj, le toliko, da se

za silo ogrejem!« Veste da sem reveža ra-de volje vzel čez noč v kuhinjo. Pa so vam ti možje v grmih bolj izurjeni za voj-ekovanje kakor francoski vojaki, tako pravijo. Kar naprej imajo svoje vaje v grmih. Nič kolikokrat pridejo semle, prav tule sede, ali pa v veliki izbi. Zadnjič so sedeli oni pri eni mizi, Francozi pa pri drugi. In eden se je žnjimi pogovarjal tako dobro po francosko, da mi je pozne-je, ko so že odšli, rekel neki Francoz: »Kakšni ljudje pa so to? Tako lepo je govoril po naše, da se sam ne znam bo-ljšel!« Včasih se srečajo kje v grmih, Francozi imajo svoje oglednice. Naši pa tudi svoje. Srečajo se, se za lučaj ne-mara niso narazen, pa si pomahajo in gredo vsak svojo pot. Vidi se, da so Francozi že vsega štiti, vsaj navadni vo-jaki. Pa si mislijo: »Kaj bi jih po ne-umnem streljali in gonili, saj nam nič nečejo!« Počijo se le, kadar imajo zraven kakšnega posebno sitnega oficirja. Ta-krat se pa zares udarijo. Tako so se zadnjič na Kopi. Neki mesar je drl na podu vola, pa je zagledal Francoze, ki so se odpravljali spodaj po cesti nekam gor. Brž je stekel k onim v grmih, da bi jih opozoril. Toda francoski oficir ga je videl in ga ustrelil. Takrat pa je za-grmelo od vseh strani in vseh petinšti-rideset Francozov je padlo. Naši so iz-gubili samo enega, in še tega prav za prav bolj po smoli in nepredvidnosti. Se-demnajst let etar fant je bil to Predrzen kakor so takile fantini, si je prezgodaj upal iz grma in začel onim pobirati oro-žje. Eden, ki je bil malo manj hudo ranjen, ga je počil na tleh lež, ko mu je fant obračal hrbet. Seveda so ga oni od zgo-raj pri priči do mrtvega.

Andrejčkov
Jože:

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

292.

Sonce je bilo že visoko na nebu, ko sta begunca zaslišala peket kopit po planjavi. Aleš je pogledal čez rob skrivališča in videl, kako šesl jezdec drvi po peščeni ravni. Jezdili so zdaj skupaj, zdaj narazen, pa naravnost k morju.

293.

»Za nama so,« je dejal Aleš bled ko zid, »kaj bo?«
Tovariš pa je v odgovor polegnil dva svela samokresa. Enega je dal Alešu in rekel:
»Nimajo naju še! Če bi pa prišli, bova drago prodala življenja!«

294.

Jezdci so večkrat prehodili vso goščavo in so bili beguncema včasih tako blizu, da bi ju bili z dolgimi sulicami lahko dosegli. A niso ju zapazili v jarku med visoko travo ter so se vrnili, odkoder so bili prišli.

Kmetijstvo in prehrana v Nemčiji

Zaradi pravočasnih omejitev je dobava živil zagotovljena za vso vojno dobo, naj traja kolikor časa hoče

V italijanskem časopisu »La Stampa« beremo naslednji zanimivi in poučni članek o kmetijstvu in v zvezi s tem o vprašanju prehrane v Nemčiji. Članek razglablja takole:

Tudi v Nemčiji je vsemu gospodarskemu življenju vtičila pečat vojna in drugače tudi ne more biti. Kot pri nas (v Italiji), tako je tudi v Nemčiji celotno poljedelstvo stopilo popolnoma v službo prehrane prebivalstva. En sam minister, ki je tudi vodja nemških kmetov — to je Walter Darre — vodi oskrbo z živili in vse kmetijstvo. Velika sreča je bila, da so takoj po izbruhu vojne uvedli omejitve glede prehrane prebivalstva in le na ta način je bilo mogoče, še naprej dajati ljudem takšne obroke živil, da je dobava življenjskih potrebščin zagotovljena za vso vojno dobo, naj traja kolikor časa hoče. Samo obrok mesa je bil v drugem vojnem poletju zmanjšan zato, ker je bilo edino na ta način mogoče ohraniti neokrnjeno število glav goveje živine, kolikor jo je bilo pred vojno. Če so na eni strani zmanjšali obroke masti, so pa na drugi strani nadomestili z večjimi obroki surovega mesa. V nadomestilo za pšenično moko so začeli dajati rženo. Obroke krompirja in sočivja pa so bili precej zvišani.

Stroga disciplina in nadzorstvo

Zaradi stroge discipline, ki so jo uvedli v Nemčiji pri proizvodnji, pri potrošnji, kakor tudi na trgih in zaradi strogega nadzorstva nad cenami, so življenjski stroški ostali na znosni višini. Ti stroški so danes le za 2,7 odstotka večji, kakor pa so bili prej. Tudi letos se cene za življenje najvažnejših in najpotrebnejših stvari niso dvignile.

V zvezi s tem je treba poudariti, da se od 78 milijonov prebivalcev, kolikor jih ima Nemčija, 15 milijonov ali točno 19,1 odstotek ljudi preživlja s kmetijstvom in gozdom. Nad polovico, (53,4%) podeželskega prebivalstva tvorijo kmetje, ki sami neposredno obdelujejo zemljo. Večina posestev meri od 5 do 20 hektarjev.

Vse prehranjevalno gospodarstvo (proizvodnja, predelava in razdelitev) vodijo prehranjevalni uradi ki so podrejeni ministru za kmetijstvo in prehrano. Krajevni, občinski in pokrajinski kmetki veljaki sodelujejo z upravnimi organi in imajo nalogo, uravnati razdeljevanje živil med ljudstvo in izdajati vse potrebne ukrepe, da se proizvodnja ne zmanjša, pač pa po možnosti celo poveča. Odgovorni so za brezhibno oskrbo z živili, in vsi vedo, kako se z vso strogostjo ta čut odgovornosti tudi zahteva.

Katera živila so bila dozaj racionirana

Vsak posameznik dobro ve, kolikšen obrok tega ali onega živila mu pripada in ima tudi jamstvo, da bo ta obrok dobil. Dozdaj je bila v Nemčiji omejena prodaja in poraba mesa, kruha, moka, mleka in mlečnih izdelkov, torej tudi vseh vrst sira, dalje olja, maslač, jajc sladkorja, marmelade, malega kruha in drugih živiliških izdelkov, kave in njenih nadomestkov, čaja in kakaoa.

Nemčija — največja izdelovalka surovega masla

Ni potrebno na trgu uvajati nove politike. Točno določeni so samo odnosi med potrošnikom in prodajalcem na drobno na podlagi živilskih nakaznic. Cene glavnih živil so ostale na stari višini. Le v posebnih primerih so se spremenile. Zvišale so se na primer pri mleku in sirovem maslu, da bi se živinorejci rajši ukvarjali s tem poslom, pri prašičih pa zato, da bi kmetje lahko pokrili večje stroške, ki jih imajo v sedanjih izrednih razmerah pri reji prašičev. Cena svežega mleka se je letos marca meseca zvišala za dva peniga pri litru, cena masla pa za 20 penigov pri kg. Proizvodnja mleka in masla se je zato zelo povečala in sicer tako, da so začeli govoriti o »bitki za mleko«. Spričo tega se je tudi proizvodnja sirovega masla tako dvignila, da danes že za 55% presega povprečno proizvodnjo tega živila v letih 1928 do 1932. Če upoštevamo razširitev nemškega Reicha, lahko rečemo, da je Nemčija postala največja pridelovalka sirovega masla na svetu.

Razširili so v Nemčiji tudi nasade oljčnic. Z ogrščico je danes posejane trikrat toliko površine kot jo je bilo leta 1939. Semena oljčnic so bila letos po 44 mark za metrski stot, lansko leto pa je njih cena tudi že poskočila od 32 na 40 mark.

Živila in krma

Živila je danes v Nemčiji približno toliko, kot jo je bilo prej, nadaljuje svoje poročilo dopisnik »Stamper«. Računajo da ima Nemčija zdaj 24 milijonov glav goveje živine, od katere je 12 milijonov krav mlekaric. Prašičev ima 29 milijonov. 60% vsega mesa, kar ga v Nemčiji ljudje pojedjo, je prašičjega, krvavice pa tvorijo tretjino maslač, kar jih porabijo za ljudsko prehrano.

Učinkoviti ukrepi so bili izdani tudi za doseglo čimvečjih količin živalske krme. Razširili so pašnike, zgradili skednje in naprave za sušenje krme. Organizirali so v ta namen skupine delavcev in

postavili v službo nešteto strojev za kuhanje krompirja itd. Velikega pomena je tudi izkoriščanje pleva.

Krompir in pesa

Krompirja pridelajo 563 milijonov metrskih stotov, živalske pese 395 milijonov stotov. Letos je bilo mogoče dati kmetovalcem 14 milijonov stotov semenskega krompirja. Bitka za zvišanje proizvodnje je rodila takšne uspehe, da je lansko leto dobrih 700 milijonov stotov krompirja, 208 milijonov stotov sladkorne pese, 286 milijonov stotov pese bilo porabljenih za živino. Celotna vrednost kmetijske proizvodnje je kljub temu, da cene niso dosti poskočile, poskočila od 8,5 milijard mark v letu 1933 na 14,07 milijard v lanskem letu.

Nadaljevalo se je tudi izsuševanje močvirnih področij, na drugi strani pa združevanje manjših posestev, ki so bila preveč razdrobljena. To je z ozirom na prehrano velikega pomena, kajti v zadnjih sedmih letih je bilo na ta način pridobljenih

632.000 ha zemlje, ki je bila prej bodisi nerodovita ali pa vsaj neobdelana, zdaj pa rodi. Tudi

notranja kolonizacija

se nadaljuje kljub vojni. Poljedelski delavci, očetje številnočlanskih družin ter kmetiči sinovi dobivajo podpore, če se podajo v vzhodne dežele delat na polje. Vsako kmetičko posestvo, ki bo ustanovljeno v okviru nemške notranje kolonizacije, bo dobilo 8 tisoč mark podpore. V bodoče bo višina te podpore sorazmerna s tem, kakšno delo bo opravljeno, recimo za zboljšanje zemlje same, zgraditev stanovanjske hiše, hleva itd. Od leta 1933 do 1939 je bilo ustanovljenih na ta način 21.200 novih kmetičkih posestev, ki merijo skupaj 546.000 ha.

Kakor pravi v nekem svojem zadnjem poročilu svetnik Fritz Glahe, ni manjkalo tudi ukrepov na polju socialne kmetičke politike. Tiste kmetičke družine, katerih člani so bili vpoklicani k vojakom, dobivajo toliko podpore, da z njeno pomočjo lahko prav tako dobro obdelajo kmetijo, tudi če so domači moški pri vojaki.

Najboljši igralci namiznega tenisa v letu 1941

Ljubljana, 2. januarja.

Mnoge prijatelje namiznega tenisa bo gotovo zanimalo, kakšen je končni letošnji obračun in kateri poedinec in katera moštva so najboljša v Ljubljani. Da bomo ustregli tem številnim prijateljem bele žogice, navajamo v naslednjem rang-listo namiznega tenisa ob sklepu leta 1941.

Lista izgleda takole:

V pretečeni sezoni je bilo prirejenih pet turnirjev, in sicer je priredila STTZ enega, SK Mladika dva in SK Korotan in SK Bratstvo po enega. Če pregledamo rezultate, dosežene na teh turnirjih in jih točkujemo, in sicer I. mesto z 10 točkami, II. s 6, III. s 3 in IV. z 1 točko, dobimo sledeči vrstni red v moštvi, posameznikih, dvojicah in juniorjih:

Moštva:

- SK Mladika 56 točk (2 prvi mesti, 5 drugih in 2 tretji mesti).
- ZSK Hermes 22 točk (2 prvi in 1 tretje mesto).
- SK Maraton 17 točk (1 prvo mesto, 4 četrti in 1 tretje mesto).
- SK Slavija 0 točk (nov klub).

Posamezniki:

- Marinko M. 30 točk (3 prva mesta, 1 prvo, 3 druga in 1 tretje mesto).
- Strojnik R. 30 točk (1 prvo, 3 druga in 1 tretje mesto).
- Medved A. 13 točk (1 prvo in 1 tretje mesto).

- Lackner A. 7 točk (1 drugo in 1 četrti mesto).
- Bradaška S. 6 točk (1 drugo mesto).

Juniorji:

- Bogataj D. (Hermes) 16 točk.
- Tršinar M. (Mladika) 9 točk.
- Belec (Mladika) 3 točke.
- Ivanc (Mladika) 1 točka.
- Perpar (Slavija) 1 točka.

Dvojice:

- Marinko-Bogataj 20 točk (2 prvi mesti).
 - Tršinar-Racek 20 točk (1 prvo mesto, 1 drugo, 1 tretje in 1 četrti mesto).
 - Krečič-Belak 10 točk (1 prvo mesto).
 - Belak-Blažič 6 točk (1 drugo mesto).
 - Lackner-Strojnik A. 6 točk (1 drugo mesto).
- Kakor je iz tabele razvidno, ima prvo mesto na rang listi za leto 1941 med klubi SK Mladika, tako po kakovosti, kakor tudi po količosti. Če si bo to mesto odbrala tudi prihodnje leto, bomo pa videli ob koncu prihodnjega leta.
- Slovenska namizna teniška zveza želi vsem klubom, ki goje ta sport in tudi njihovim igralcem srečno novo leto in veliko uspeha v tekmah z belo žogico.

V Budimpešti so obsodili sedem komunističnih voditeljev na zapor od 3—7 let zaradi hujškanja delavstva v nekem industrijskem podjetju.

80 japonskih diplomatov iz Združenih držav je odpotovalo s posebnim vlakom v letovišče Hot Springs, kjer bodo počakali na prvi parnik za domovino.

DOBRI STARI ČASI

Franco ni trenil z očmi, ko je zaslišal to grozno ime. Pomnilo je isto kakor ječo in vislice.

»Mislim, da se mi ni treba bati Mantove,« je rekel. »Nisem nič storil, da bi moral priti v Mantovo.«

»In vendar!«

»Česa mi dolže?« je ponovil Franco.

»To boste zvedeli, če ostanete tu,« je odgovoril komisar, poudarjajoč zadnje besede. »In zdaj si oglejva dalje.«

»Nič nisem zakrivil,« je še enkrat rekel Franco. »Ne bom se ganil.«

»Oglejva si tiste dalije, oglejva si tiste dalije,« je vztrajal komisar.

Franco je čutil, da bi se moral temu človeku zahvaliti, a ni mogel tega. Razkazoval mu je cvetje s toliko vljudnostjo, kakor je bilo potrebno in čisto mirno. Iz vrta ga je peljal potem v hišo, razgovarjajoč se o nekem profesorju Masperu in o neki skrivnosti za pobijanje plesni na trti.

V dvorani so govorili o hujši plesni. Gospa Pepina je imela grozen strah pred kolero. Priznala je, da je kolera za vsakega dobrega kristjana opomin, da se mora izročiti božji milosti; za onega pa, ki je v božji milosti, je sreča, če gre na drugi svet: »Toda vendar, ostane še telo! Če pomislimo, da bo mogoče jutri že mrtvo!«

»Kobara,« je rekla Luiza, »lahko marsikaj dobrega stori, če je obzirna. Pa navadno ni. — Glejte,« je pošepetala gospe Kompirni, medtem ko se je Biancon dvignil, da bi šel naproti komisarju, ki se je vrnil s Francem, »kolera lahko spravi s sveta

45 vas in pušti tu vašega moža.« Ob tem čudnem koncu se je gospa Pepina stresla strahu in vzkliznila: »Jezus Marija!« Potem pa se ji zdelo, da se je izdala in da ni pokazala do svojega Carlascia tiste nežnosti, o kateri je vedno govorila. Prijela je svojo sosedo za kolena, se sklonila in rekla rdeča ko mak: »Tiho, tiho, tiho!«

A Luiza ni več pazila nanjo. Francov pogled ji je povedal, da se je nekaj zgodilo.

Ko so vsi gostje odšli, je začel brati stric Peter »Milanski list, Luiza pa je rekla možu: »Tri je ura, pojdi, greva buditi Marijo.«

Ko je bila z njim v spalnici, ni odprla oknic, temveč ga je vprašala, kaj se je zgodilo. Franco je povedal vse, od pisma gospe Pasottijeve do čudnega komisarjevega vedenja, do čudnega zaupanja.

Luiza ga je resno poslušala, a ni pokazala nič strahu. Pogledala je skrivnostno pismo. Ona in Franco sta vedela, da je bil med vladnimi agenti v Polezzi pošteni, ki je leta 1849 in 1850 rešil več domoljubov s tem, da jih je skrivaj opozoril. Vedela pa sta tudi, da ta pošteni ni imel pojma ne o pravopisu, ne o slovnici. Pismo pa, ki ga je prinesla Pasottijeva, je bilo čisto pravilno. Kar se komisarja tiče, je bilo znano, da je eno najbolj žalostnih in hudobnih vladnih orodij. Luiza je odobravalna možev odgovor. »Prisegla je, da te hočejo prisiliti k odhodu,« je rekla.

Franco je premišljeval o tem, a ni našel nobenega pravega vzroka. Luiza je pač imela v mislih enega, ki ji ga je prišepetalo njeno zaničevanje do babice. V komisarjevih rokavicah so tičali kremplji babice. Ne samo Franco, vse hočejo zadeti v osebi enega, ki z lastnim trudom in z lastno poštenostjo vzdržuje celo družino. Vedela je iz razgovorov, ki so ji jih pri-

nesli na uho hudobni jeziki, da sovraži babica strica Petra, ker je stric Peter pomagal njenemu vnuku, da se ji je uprl in da zdaj dovolj udobno živi.

Zdaj je iskala prilike, da bi mu zadala udarec. Vnukov beg bi bil priznanje, da je kriv in za vlado, kakor je bila avstrijska, bi bilo dober povod, da kaznuje strica. Luiza ni hotela tega takoj povedati, priznala je samo, da ima neko misel. Potem je mož polagoma vse izvelkel iz nje. Ko je vse slišal, je v srcu verjel, a z besedami ugovarjal in skušal braniti babico pred tako neutemeljeno in grozno obdolžitvijo.

Naj bo stvar kakršna koli, mož in žena sta čisto soglašala v odločitvi, da se ne ganeta, in počakata dogodkov.

Zato se nista hotela več pogovarjati o domnevanjih. Luiza se je dvignila, odprla okence, se obrnila, da bi smehljaje pogledala moža v polni luči. Ponudila mu je roko, ki jo je on stisnil in stresel z vročim srcem in nemih ust. Zdelo se jima je, ko da sta vojaka, ki ju peljejo po mirni poti oddaljenemu boju, nenuju topov in bogve kakšni usodi naproti.

IV. poglavje.

S kremplji.

Višji inženir ni nič zapazil. Dva dni potem, ko je potoke njegov dopust, se je mirno odpeljal s čolnom v svoji sinji potopni suknji. Z njim je šla tudi Cila, njegova gospodinja. Minilo je nadaljnjih deset dni, ne da bi se zgodilo kaj posebnega, tako da sta bila Franco in Luiza prepričana, da jima je bila nastavljen zanka, in da se policija ne bo prikazala. Konec oktobra sta neki večer veselo igrala tarok s Puttinijem in Patsetijem. Ker so gostje kmalu odšli, sta se odpravila spat. Ko je Luiza poljubila spečega otroka, je začutila, da je vroč. Potipala mu je roke in noge. »Marija ima vročino,« je rekla.